

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: keddén, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „. Egyes szám — „ 5 „
Előfizési pénz minden közlemény:
főpíacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe nérmelve küldendők.

Előfizetési helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésben és a
szerkesztőségben. Egyébütt a postahí-
vatalok utján.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petitorsórt 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izheli hirdetések, alkú szerint a
legolcsóbb árért.

Bélyegdíj: minden beigtatásért külön
30 kr.

„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.

Név- vagy nérmutatandó beiktatók
készennek nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintán kéziratok nem adatnak
vissza.

Halottak napjára.

— Nov. 1.

(?) Memento mori!

Emlékezet világát égetik ma este a temető kertben.

A gazdag, százakat költ el, csak hogy elhunyt szeretteinek sírja fényárban uszáék, a szegény ketté törí egyetlen fagygy gyertyáját, hogy kettős világot adjon a sötét sírnak.

Az emlékezet napja van ma. Emlékezet a múltra, az elmúlásra, a semmivé levésre!

Memento mori!

A sírkertek tündéri fényben ragyognak; az emberi gyarlóság szereti kitüntetni ez egyetlen estén, hogy tud emlékezni.

A behorpadt sírokat kitatarozzák, virágokkal borítják be; színes lámpások szorják róia a fényt; ismerősök keresik föl, hogy ne legyenek elhagyottak, még talán ima is száll fel mellőlök a végtelen mindenség hatalmas urához, hogy adjon az odakint szendergőknek örök nyugalmat!

Mert e napon mindenki a halottakra s halottaira gondol!

És ez igen szép, nemes tény. Elérzékenyítő.

Mi is, a társadalom és politikai élet szemléli, mi is az emlékezet világát gyújtjuk meg e napon. Emlékezzünk e l m u l t a k r a, soha többé vissza nem térőkre, emlékezzünk é l ő k r e, a kik meg vannak h a l v a, emlékezzünk a fényről az árnyra!

Vannak sírok ott a halál hónapban, a temető kertben, a melyek

főlött nem lobog az emlékezetnek, halavány világa.

Vannak halottak, a kikre nem emlékszik e napon senkisé, a kiknek sírja virágtalan marad, a melyen nem gyul semmi világ sem, mert a lent porladókra nem akarnak emlékezni azok, akik az életben egytűvé tartoztak.

Szomoru látványt nyujt az ilyen sír. Az ember szíve elszorul s ilyen helyt érzi legjobban: mit tesz az csöndes emberré lenni, elmulni, megsemmisülni! Megsemmisülni úgy, hogy ne gondoljon rá soha senki attól kezdve, midőn ráborul a sírhant...

Miért?

Mert egy-egy szomoru emlék, egy-egy kétségbeeső esemény fűződik emlékökhöz!

Hát itt a földön, a hétköznapi életben! Itt is vannak az é l ő k közt h a l o t t a k, itt is emlékezni kell e napon olyanokra, a kik más-kor nem jutnak eszünkbe!

A társadalmi és politikai életnek is megvannak a halottai, kik elmulnak anélkül, hogy befejeznék a fizikai életet.

Emberek, kik a közélet színpadán nagy szerepet játszanak, gyarló hibáiknak lesznek áldozatai, elbuknak kicsinyes ok miatt, ma nem tudnak e m b e r e k lenni, kik elveiket, hitvallásukat áruba bocsátják, kiket az az érczépénz susogása jellemtelenségre csábít, kiket kitüntetés, hízegés az élőhalottak közzé soroz be.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Danton és Marat.

(DUMAS SÁNDOR „Ingenué” című történelmi regényéből.)
NEGVEDIK RÉSZ.

XVII.

Kárpit és szőnyeg gyáros Reveillon ur háza, a Saint-Antoine város részben.

Olvassóink engedjék meg nekünk, hogy egy pillanatra a Dauphine tért elhagyjuk, hol Brienne ur balmaza égve lobog és oly zörej uralkodik, mely a Cité minden lakóját lábra állította; — hogy Paris egyik részébe menjünk, melyben a legtokéletesebb esend és hasonlóan a legtokéletesebb setétség uralkodott.

Láng és zörej, ezen városrészt is hasonlóan meg fogják világítani, a maga idejében s ha egyszer fel van költve, akkor pár év múlva maga több robajt és lángot fog kiokádni, mint az Empedocles és idős Plinius óta, az Aetna és Vezuvius kiokádtak.

Egy szép kinézésű ház emelkedett föl a Saint-Antoine városrész, Montreint utcájában.

Reveillon ur tulajdona volt, a gazdag kárpit és szőnyeg gyárosé, kinek neve az esemény által, melyek ahhoz köttettek történelmivé vált.

Azon időszakban, midőn még nem volt európai, de mégis igen ismeretes volt Reveillon ur neve a Saint-Antoine városrészben, sőt a többi városban is, az ő okos találmányai, kereskedelmi tevékenysége és névalírásának szilárdsága folytán.

Reveillon valóban roppant vagyon tulajdonosa volt és a gyárában használt ötszáz embernél több munkás, kiknek mindegyike által naponta 5-6 frankot keresett, nem csak megőrizte ezen vagyon, hanem oly borzasztóan haludva kaparította meg azt, hogy senki se tudta megmondani, hogy hol éri el nyugpontját e vagyon.

Sokat beszéltek és sokat is irtak Reveillonról; s ezekből az tünik ki, hogy Reveillon igen ismeretes, de talán rosszul ismert volt.

Mi nem igényeljük magunknak, hogy Reveillon jobban ismerénnk, mint más történetírók, kik ő róia beszéltek.

Mi tehát csak azt fogjuk mondani Reveillon urról, a mit akkor róia mondtak, vagy azt, a mit azóta mondtak.

„Reveillon” — mondták a Jakobinusok illetőleg engedtesék meg nekünk megjegyezni, hogy azok, kik megjelenésüket a 90 vagy 91 ik névjegyzékbe bejegyezték, nekik hunni születési-levelet adtak; eltekintve azon helytől, melyen összegyűlekeztek, kölesönözött névtől már voltak Jakobinusok akkor, mikor az események történetek melyeket elbeszélünk.

— Reveillon — mondták tehát a Jakobinusok ki szívós, fősvény ember volt; javallatba hozta, hogy munkásainak bére, naponta 15 sou-ra szállitassék le; — ő — állították ezen még homályos párt vezetői egyike azon uszorasoknak ki kész volt, Hesselles és Barthier urak elméletét gyakorlatba venni; kik ha a szűkségről beszéltek velök, azt felelték, „hogy ha nincs a párisiaknak kenyerek, akkor fűvet adnak nekik enni; — lovaink örömeit eszik azt!

„A királpártiaknak és a mérsékel-

Ezekre emlékezzünk mi ezen a nyek után, melyeket Anglia saját erélyének köszönhet, és a gyöngeség azon állapota mellett, melyből a francia köztársaság, fejtönos belzavarokkal küzdve, kiemelkedni nem tud, alig lehet kételkedni, hogy a megegyezés Franciaország engede-kenysége által fog létrejönni.

Szomoru, fájó emlékezet! De emlékezni kell, mert nagy tanulságot ad, az élő erkölcsi halottak példája!

E kor, mely nagy eszmék valóstításának ideje, törpe lelkék gyarlóságának hibaitól van beszenyezve! Terjed a korrupció, növekszik a jellemtelenség minden büne, naponta szaporodnak a társadalom és politika élet halottai száma, kik hitvány anyagiak elvek nyomása alatt, készek önmagokat megtagadni, semmivé tenni.

Vajjon feltámadnak-e ezek valaha?

Soha!

Megvetés kíséri őket itt az életben es tul a földi élet határán.

Memento mori! Emlékezzél ember halálodra!

Ezt juttatják nekünk eszünkbe halottak napján azok a horpadt, sötét sírok, melyekről nem akar tudni senki sem!

Oh a föld, még az enyészet munkájában is sokra megtanít!

A „kérdések” mintha egyszerre letűntek volna a láthatárról, belügyi dolgairól alig van feljegyezni való. Mindössze a delegáció működik, s veszi tudomásul nagy a hitattal a hadügyminiszter előterjesztéseit a hadsereg reorganisatiójáról.

A külpolitika teren is jelenleg a holt idenyre emlékeztető esend uralkodik. Csak Parisban folyik zajtalan, de élénk munka. Anglia és Franciaország alkudoznak ottan Egyptom sorsa fölött. Azon eredmé-

teknek ellenben más eszméjük volt a kárpitosról. Ő — mondták — derek egy ember, ki úgy élt, mint akkor étek; azon üzletet folytatta melyet apjától kapott. Nem volt gazdalkodó, nem volt bölcsező, nem volt politikus, de takarékos, okos és jó erkölcsű — mind olyan tulajdonságok melyek a forradalom görebében gonosz-sággá változtak.

Reveillonnak kellett ellenségének lenni, mert betolyása volt. Őt olyan embernek tekintették a külvároson, — kit kimélni kellett. Az aki egy taglejtéssel ezer kart mozgássa hoz, soha se jelen tékelen polgar, a vihar napjaiban.

E napon tehát melyre felviradt, meg egy viharos napon, a minő csak lehetett, vacsorált Reveillon ur szép éttermében, mely képekkel vala feldisizve melyeknek másolatai festett papíron a kereskedésben voltak; míg az eredetieket néhány derék festőtől vásárolta és becsületesen ki is fizette.

A jó, inkább nehéz, mint csinos ezüst edények, a szép családi asztalkészülék, a tápláló, gazdagon megfűszerezett ételek az egészséges bor, egy tóuraine-i kis majorból; kellemes lakomát képeztek, melyben hat jó érzelmű személy vön részt.

Először maga Reveillon, kinek arczképét lefesteni szükségtelen; mert nevének oly becsé van, mint egy történelmi arczképnek; — gyermekei közül kettő, a felesége egy derék asszony; egy idegen ősz ember és egy leány.

Az ősz ember egy bizonytalan szintű kabátba volt öltözködve, melynek egykora olajzöld színűnek kellett lennie, szabásának alakja 15 évét, a ledörzsölt színt.

Kossuth Lajos levele.

Kossuth Lajos a „nemzetközi béke-bíróági tarsaság” titkárához, Patridge Arthur urhoz, ki őt a brüsszei béke-kongresszusban való részvételre hivata meg, a következő levelet intézte.

Turin, Via dei Mille, 22. 1882. okt 12.

Dear Sir!

Igen kellemesen valék meglepetve, midőn ontól levelet kaptam. Ugy hangzott fülembé, mint rég emult idők kedves visszhangja. Hiven ragaszkodva elvemhez, hontalan száműzött vagyok még mindig s igen valószínű, hogy mint ilyen fogok meghalni. A száműzöttek nem vernek gyökert idegen földben; idegenek közt idegenül éek (vagyis inkább tengődöm) kívül az emberi társadalom mesgyéjén. Ez a remete szerű elzarkozottság második természetemmé vált, es sokkal öregebb vagyok, semhogy a változást megköczkáz-tathatnam. Ez, ugy hiszem, eléggé fogja igazolni azt, hogy vonakodom résztvenni gyűlésekben s általában beleavatkozni a mozgalmas élet szíkjába.

Ang szükséges biztosítom ont arról, hogy szívből rokoszenyek ama célal, melyre ön és Tarsasaga törekesznek. Mely józan ember is ne rokoszenyenne ezzel? Látni az Államoknak nevezett társadalmi építményeket, hogy mint alakit-tatnak át csapanyi óriási kaszaruyává; hogy mint esapojak le a nemzetek élet-nedvét myriádok szamláló hadseregek fentartására — s e myriádok ifjui erejük csirajában vannak, melyeket évvonnak a produktív munkától; láni, hogy az em-ueri elme minden szárnyalását miuthajt-

kopott posztó, husz évét jelzé a valóságos használatnak.

Nem szegénység volt az, nemis tisztalanság; — a legnagyobb hanyagság volt az s alítani lehet, hogy a hordozója e felső ruhának bizonyos batorságot szük-ségelt hogy azt hordani, fényes nappal Paris utcáin mutogassa, midőn a leányt kar-ján vezette; kinek arczképét hasonlóan lefogjuk festeni, mihelyt az ősz ember utolsó vonásait bevégeztük.

Térjünk vissza tehát ehhez. Hosszu, keskeny, vakszeméinél kiter-jeszkedő fő; eleven hosszú orr; elhasz-nált gunyolódó szá, ritka fehér haj; ősz embert csináltak a férfuból, ámbár ő még csak ötvenégy éves volt.

Reton de la Bretonne-nek hívták, és ezen igen ismeretes, ha szint akkor nem igen népszerű név, nem töröltetett még ki egészen, az évek dörzsölődése által es hozzánk is eljutott. Már több kötetet irt ő, mint bizonyos korbeli akadémikusok, sorokat irtak volt.

Hűséges felsőruhája, folytonos tárgya volt a Reveillon mellett ülő leány figyel-mének es fűdozásainak.

Ezen tisztá, egészséges szütleány, egy virág szál, neve: Ingenué volt; apja regény nevet adott neki; egyébiránt már husz év óta — mi nevezetes előjele volt azon politikai és vallásos zendüléseknek, mely bekövetkezni fogának — már husz év óta mondjuk, kiszabadultak a keresz-t neve a kalandárium — alól, mely csak-hamar virágok is fűzélékek sorjegyékével fog átváltoztattatni.

(Folyt. köv.)

jak az általános nemzetközi mézárás és pusztítás mesterségének szolgálatába — ez valóban olyan szörnyűségeket s egyúttal annyira teljesen elviselhetetlen állapotot, hogy hacsak valamely módon nem találunk ki annak megakasztására, ha a kormányok meg nem állítanak hanyat homlok rohanásukban alattaivóik türelmének az által való kimerítése felé, hogy életnedvüket a rengeteg fegyverkezések telhetetlen molochjának táplálására szivattyuzák ki: teljességgel lehetetlen, hogy a társadalmi szervezet dűledező építménye sokáig kerülje ki egy (mint yankeek szokták mondani), mindenható összerecsésenés katasztrófáját.

Nagyon jól van; de minő gyakorlati orvoslát javasolható? Őök azt mondják: „Faire prévaloir l'arbitrage au lieu de la guerre”. Helyes s valóban nagyon kívánatos. Mais comment faire pour le faire prévaloir? Itt a bökkenő. Alig hiszem, hogy akadémiai diskussziók megteszik ezt. Több mint harmincz év óta igen sok beszéd foly a tárgy fölött, s a tulságos fegyverkezések átka épen ez idő alatt súlyosodott oly tetemesse, a minőről azelőtt sobasem álmodtak, és a történelemnek semmiféle hasonló tartamu más korszaka nem beszél oly sok háboru előfordulatról; s épen abban a pillanatban, midőn Britannia legjobbjai közül oly sokan egyesültek társaságá a béke és békebíróóság előmozdítása végett: Nagy-Britannia, a hatalmas, haddal routott Egyiptomra, a gyöngére — nem azzal az ürügygyel, hogy Angliának valamely megsértett jogát kell helyreállítania, hanem indítatva az által, a mit — érdekének tekintett.

On nem bámulója annak a háborúnak: a mi engem illet, én nem csak bámulója nem vagyok, hanem teljesen osztozom ama gentleman nézetében, ki az önk alsóházában „nemzetközi atrocitásnak” nevezte azt. S ki tette? Az önk királynéja? Szegény lady! Ő bizonyára nem bűnös abban az atrocitásban. Hanem tette az önk országa. Nemzetének az akaratát volt, hogy megtörténjék. S nekem nem volt szükségem ez újabb bizonyítékból tanulni meg, hogy ha a királyok nagyraívása a háboru egyik kufforrása (a mint hogy az): a nemzetnek önzése a másik.

Az előbbi meg lehet szüntetni azzal, hogy lomtárba dobják azt az avult, rozszant butort, melynek Király a neve — de ki változtathatja meg az emberi természetet? Ki bñíthatja meg az utilitarianizmus gonosz szellemét? S a mellett ott van a „létért való küzdelem” törvénye — szomorú törvény, de törvény; s vannak vitális serelemek — a multnak végzetes öröksége — melyek elviselhetetlenek s alig tehetők jóvá máskép, mint fegyverrel.

Őök egyik költője említi „a régi jó szabályt és egyszerű tervet, melyet használjanak azok, a kiké a hatalom, s tartanak meg azok, a kik tehetik.”

Nagyon félek, hogy ez a régi szabály, bármennyire kárhózasos is, továbbra is tartós átok lesz az emberiségen. De legyen bármiké, én részemről megvallom, hogy gyakorlati szempontból nem látom tisztán az utat. Képtelennek érzem magamat bármely konkrét javaslat előadására, mely előmozdítaná ama czélnak gyakorlati megvalósítását, mely az önk szemé előtt lebeg — e czélért, melyet én úgy emberiségi, mint társadalmi szempontból csak dicserhetek.

Ez egyik oka annak, a miért bocsánatot kérek, hogy nem teljesitem ki vanságát, mely abból áll, hogy küldjek egy iratot, melyet az értekezleten felolvassanak; a másik ok az, hogy nem rég fejeztem be iratam harmadik kötetét, szerződéses kötelezettségem van, bizonyos adott idő alatt elkészíteni a negyedik kötet kéziratát. Nincs tehát idom semmi más munkára, mely tanulmányt és pontos mérlegelést igényel.

Amde, bár embernek nem adatott az eszményt elérnie, az megadatott, hogy közelebb közelebb jusson hozzá. Azt mondanám hát önök és társainak: „Allez toujours”... előre a haladás véghetetlen útján! Talán nem érik el azt, hogy békebíróssággal helyettesítik a háborut — legfőlegb oly nemzetközi vitás esetekben, melyek miatt nem érdemes háborut kockáztatni; de elérhetik azt, hogy kevésbé gyakorivá teszik a háborukat; hogy a civilizált világ tilalmi átka alá helyezik a szükségtelen háborukat; hogy enyhítik ama háboru által okozott szenvedéseket, a melyek szükségesek; hogy elegyengetik az utat oly nemzetközi törvény elveinek esetleges elfogadására, a mely jótékony lesz az emberiségre; s a gyakorlati okosság világításába helyezve a tárgyat, a nagy állandó hadseregek romboló ap-

parátusa nélkül gondoskodván az államok nemzetközi biztonaságról: talán rá fogják birni a közvéleményt, hogy hajoljon meg tovább is a mértéktelen áldozatok ráerőszakolása előtt, a mik csak arra valók, hogy szertelen fegyverkezésekre pazaroltassanak.

Eme pontok bármelyikének keresztülvitele társaságukat az emberiség jövőjé közé fogja srolni.

Igy hát, jó munkálkodást, s adjon Isten szerencsét az ügyöz!

Az ön által küldött lapból látom, hogy társaságok alakítása van czélban minden országban, s hogy nemzetközi szövetkezetté egyesíttessenek. Hosszas száműzetésem daczára dicsekedhetem vele, hogy nem vesztettem el honfitársaim jóakarátát. Megfogom látni, hogy mit lehet tenni ez irányban Magyarországon. De hogy tisztán lássam utamat, köszönettel venném öntől az angol társaság alapszabályainak s az értekezlet jegyzőkönyveinek egy példányát.

Nagyrabesztülésem s szíves tiszteletem kifejezésével vagyok igaz híve

Kossuth.

Miért nem boldogulnak iparosaink? Debreczen, nov. 1.

Mindég kellomesen hat reám, midőn tapasztalni van alkalmam, miszerint ama kérdés felett: „miért nem boldogulnak iparosaink”? — maguk az iparosok is gondolkodnak, azaz foglalkoznak. Mert hogy a sajtó terén mindig csak azok irjanak hasábszámra cikkekkel az iparosok bajairól, kik theoretikus elvekből kiindulva, a dolog praktikus oldalát nem ismerik, vagy csak kevésbé ismerik, az épen olyan nagy hiba, mint lenne az, ha a szakértők, vagy helyesebben mondva az iparral foglalkozók elméleti fejtegetéseibe bocsátkoznának hazai iparviszonyaink hanyatlása felett, nem pedig szakszerűen tárgyainak, kutatnak és kimutatnak az iparosok bajainak valódi forrásait.

Magára a napirenden levő fontos kérdésre mindenesetre üdvös hatással van, ha elvéve találkoznak a sajtóban egyes iparosok nézeteivel, mivel így, több oldalról meg lévén világítva az ügy, könnyebben alkotunk magunknak fogalmat a hangoztatott bajok mérvéről s az okokról, melyek az okozatot teremtik, azok miként leendő elhárításáról stb. Egy szóval, az eszmék tisztázódnak és világosabban látunk.

Hanem az aztán nagy baj, ha valamely iparos, a létező bajokról nézeteinek hiriapban kifejezését adandó, tollat fog, s oly hurokat penget, melyek a hamis fogás következtében természetesen hamis hangokat adnak. Ilyenkor az illető iparos cikkezési viszketegének van csak elégtéve, de magának az ügynek ha nem ártott is, de hasznára bizonyosan nem volt.

Igy itélem meg a „Debreczeni Ellenőr”-ben A. B. urnak „miért nem boldogulnak iparosaink” felirattal tegnap közölt cikkét, mely válaszul szolgál hazai iparviszonyainkról a mult hetekben írott közleményeimre.

Megittközését, fejezi ki A. B. mindjárt cikke elején, hogy én „épen azon okokat neveztem meg a baj okainak, a miket már évek óta az összes magyarországi lapok hangoztatnak” és ebből tőle telhető logikával azt következteti, hogy közleményeim csak laptölteléknek valók voltak. Az utóbbira megjegyzésem nincs; kinek kinek szabadságában áll egy hiriapi ciklik felől úgy gondolkozni, a mint neki tetszik. De már azt, hogy az iparosok bajának okai ugyanazok ma is, melyek évekkal ezelőtt voltak, s melyeket évek óta az összes magyarországi lapok hangoztatnak, A. B. urnak tagadásával szemben is állítom.

Az 1872-ik évben megalkotott ipartörvény életbe léptetése óta a létező bajok okai mindig egy és ugyanazok, csak a formájuk változik néhol, csak más alakban tünedeznek fel itt-ott, de ha tüzetesebb vizsgálódásunk tárgyává tesszük, ezek mindenkor egy forrásra vezethetők vissza. Ez a forrás pedig nem más, mint

az ipartörvényben biztosított iparszabadság. Innen származik minden baj, innen minden kinövés és kapzsiság, mit az iparügyterén észlelhetünk. Ennek — nem pedig mint A. B. ur véli, a csödtörvény hiányosságának — képezi kifolyását a kereskedők gyakori csödjé is. De hát a felett gondolkozni kellene kissé, azt pedig nem kívánhatjuk, például a lakatos mestertől, hogy ha a kenyer nyerson maradt, ezért ne a pékmestert szidja, hanem hogy megtudni igyekezzék, nem volt-e keletlen a tézta, mielőtt azt a kemenczébe bevetették.

Az iparosokra mélyen sértőnek mondja A. B. cikksorozatam azon részét, melyben arról volt említés téve, hogy az iparos tanoncok kiképzésére némely iparos mester — kivételek mindig vannak — még ma is kevés gondot fordít; hanem hogy a tanonc leginkább vizbordásra, és a piacra küldözgetésre használják. „Ily nyilatkozatot derék igyekező iparosainkról — mondja cikkirő — nem várt volna”; s ebből ismét helyes logikai következtetéssel kísüti, hogy a ki ilyet állít, annak fogalma sincs az iparról. Mindenesetre nagy örömmre telnek, ha e vádat nem lehetne emelni az iparosokellen, e vád azonban nem is „derék, igyekező iparosainkra” volt értve, s ezek nem is lehetnek ezáltal sértve, mert feltudják fogni a tanonc hivatását és rendeltetését; — azon iparosok ellen pedig, kik e nyilatkozat által magukat érintve találják, ily vád joggal emelhető, minthogy ezek rendszerint azok közé tartoznak, ki a tanonc egy is alárendelt szerepét, a szolgáló cselédéhez alacsonyítják le. Ezt nem lehet sem megczáfolni, mivel köztudomás szerint ez egy országszerre minden mesterségül kisebb nagyobb mérvben felfalható és létező baj; sem pedig igazolására bővebb fejtegetésekre bocsátkozni nem szükséges, minthogy köztudomásu dolgokat bizonyítani teljesen felesleges.

Egyébként Dóczy Gedeonnak az ipariskolánál a legutóbb tartott városi közgyűlés elé terjesztett jelentésére kellene hivatkoznom csak, melyben az van elmondva, hogy a miért a tanoncok az ipariskolát nem látogatják, vagy pedig hanyagul látogatják, egyenesen az egyes iparosok okolhatók, mivel ezek nemcsak idegenkednek ez iskolától, de határozott ellenszenvvel viseltetnek aziránt, s így tanoncaikat annak látogatásától visszatartják. Miért nem szólalt fel e vád ellen a képviselőtestületben A. B. ur? Mert nem vélek csalatkozni ha állítom, hogy tagja ezen testületnek, s mint iparos szeret az iparügyeket még csak távolról sem érintő ügyek vitatásánál is élénk részt venni.

Még ha sérelmet képez is, nem tartózkodom azon igazságnak kimondásától, hogy kézműiparosainak nagyrésze ma sem oly felvilágosodott még, hogy magát a czéhrendszer emlékeiből kiszakítani tudta volna, s hogy tanonczát ne oly eszköznek tekintse, a ki a háznál a cselédet pótolja s a kin bosszankodásában haragját kitöltheti. Az ipartanoncok nagy része, mikor felszabadul, alig képes a legkisebb munkát is önállóan végezni, annálkevésbé valamit tervezni. Ezért tartanám én szükségesnek, hogy az ujonnan alkotandó ipartörvényben kötelezővé tétetnék, az iparos tanoncok szakmabeli megvizsgálása a kitöltött tanidő után; ennek üdvös eredménye lenne aztán az, hogy a tanonc nem szabadított nék fel addig, míg meg nem győződünk arról, hogy az alap felett, melyre a további szakszerű haladás érdekében szükség van, rendelkezik a fu.

Ajánlanám A. B. urnak, E. Illés László „A magyar ipar” című munkája idovonatkozó részének elolvasását; ebben felfalálna mindazon nézeteket, melyek közleményeimben kifejezését nyertek, s melyek a lényegben egyeznek az enyimmal. E mű szerzője is szükségesnek tartja, hogy a tanoncok határozott irányu kiképzése

törvényben kötelező legyen a mesterekre, s azon mestertől, a kinek tanonczai nem állják ki a szakvizsgálatot, elvonassék a tanonczartartási jog, ezáltal visszaszeressék az iparos pálya elvesztett népszerűségét előmozdítjuk azt, hogy sokan fognak az iparos pályára lépni a most — épen a fentebb vázolt visszásságok miatt idegenkedő müveltebb osztály gyermekei közül.

G. J.

Katasztrófa itt, katasztrófa ott.

Egy hét óta a világ minden részéből szerencsétlenségekről jönnek hírek. Tegnap már közöltük a Fiume hajótörésekről szóló híreket, s ma megmet egész sorozatát kell felsorolnunk csapásoknak.

Tirolban az árviz szörnyű mértékben pusztít. S a veszedelem nő, mert az eső egyre szakad.

Bruneckben a viz elmosta a temetőt. Mindenfelé holttestek, koporsók uszálnak.

Innsbruckban a Szill folyó kiöntött, s a házakból a butorokat is magával ragadta az ár.

Bozenben a Thies patak kiáradt s a hidat eleseprette.

Nótsben oly iszonyu felbuzsákos volt, hogy a vasuti állomás összes épületei elpusztultak, az árviz által elragadtattak.

Hazánkban a Dráva áradása okoz nagy gondot. A folyó menti környék egészen víz alatt van. Eszékre nézve különösen fenyegető a helyzet.

Egész Angliában szakad az eső. A Themze már ki is öntött, minek következtében London egyes városrészei víz alatt vannak.

Spanyolország tengerparti vidékein október 30 án nagy vihar dühöngött, melynek számos hajó is áldozata lett.

New-Yorkban a parkszínház a tegnapi napon teljesen leégett. Ennyi szerencsétlenség valóban a legnagyobb részvételt kelti bennünk a szegény vidékek lakossága iránt, mig máshol áldhatjuk a végezést, hogy hazánk területente az eféle katasztrópháktól.

UJDONSÁGOK.

* A lövönatu vasut ügye tárgya tatott a mult napokban a városi vegybizottság előtt. Altmán József járárvai bécsi vállalkozó ugyanis ajánlatot tett a városnak, — hogy a vasuti indóházok kezdve a város piacznán végig normalis úton folytatva a péterfia-utczán ki a nagyerdei fűrdőházig, a péterfia-utczán derékszők alatt a gözmalom előtt elhaladva, egészen ki a téglagyárig a Tramwayt kiépíti; e vállalat kivételért csak csakei anyagi pótlást kíván a várostól. A vegyes bizottság az ajánlatot elfogadhatónak, — s a városi közgyűlés elépartolólag előterjesztendőnek találta. Az ajánlat elfogadható annál inkább, mintha az a csekély pótlás megtérülne a városnak azáltal, hogy a vállalkozó a burkolatokat melyekes a tramway vonalait elvonatol folytatónan jókarban tartani magát kötelezami, tekintve azt, hogy egy éven alacsapán a gözmalom talyigái a burkolaton mintegy kétezer fűt kopási kárt okoznak, jelentékeny költség megtakarítást okoz. A szerződés előleges pontozata alá is irattak.

* Találkozás. Ma este fognak Fironer szállóba találkozni azok, kik évek előtt Debreczenben végezték tanulmányaikat.

* A kis gyermekekért. A belügyminiszter hatóságunkhoz, valamint mind a den hatósághoz e rendeletet intézte: „Az újdonszülötteknél előfordulni szokott szegélyes lob esetében a szülésznek részéről körtendő eljárás nézve szükségesnek mutatkozván egy népszerű oktatási szerkesztés dr. Grosz Albert, a nagyváradi szemgyógyintézet főorvosa készített egy ily népszerű oktatást, mely az ezen ügynél fenforgó

kinteteknek megfelel. gyar, német, tót és oládó kinyomatását elrendéségi, községi és körlelkészek, községi jegyközletészen kiosztandószert oktatásnak három példányát a törvényhárem, felhivom, hogy hozzam, vajjon hánység minden fentnevezte a törvényhatóság terülpasten, 1882. évi októsz.” A körrendeletben népszerű oktatás szüléújdonszülöttek szemlé

* Ember Lajos jának egyik derék mükezdve a székelyhídi lett, s így a városból lomból a pályatársak tek tegnap este a Paplőjében, hogy búcsútól, kiben nagyon szányer a vidék.

* Halálozás. ÖSándorné asszony, varatal ismert derék polgáves korában hirtelen boldogulthoz igen sok kisebb betegségeket s a maga által készített

* Az előleg. tudvalevőleg abban azek, hogy már tavasszget. Miután azonban a felszaporodtak, a pénzücsökkenését meghagyis fogja szüntetni. Nevele elérni? A dohánytani.

* A helybeli 30 kros hangversenyelvetle a közönség, hoghelyet kapni. Ma is lrona” szárló dísztermé

* Thea-estély. léduczai kávéházábanben holnap este theagyári-tesztvérek zenetáködése mellett. Aja gyelmébe.

* A szerelmes uj vivmányok és talátechnika terén egymáskiszorítják a regényesmos világítás már elősötétséget, mely annyiszerelmes találkakra. az ugynevezett fényke

telek járulnak abhoz, nem aratlan utczai akaratuk ellenére azvarázsoiják. Ilyen pe

a legelőnebb utczák hűen vissza, Berliube kereskedés kirakatábkon a járókelők kit

merhetlenül vá Ama nézők között, képkirakatok előtt állotki feltűnő bosszan né

képet, mert a sétáló is fölismerte, ki bizaitatott egy urral. A w

gatta s bomenvén a vette. Félórával későkinos vallatás alatt a

mindent tagadott. „Emondá fenyegető tekma azonban megmar

Ekkor a mama kivesdogtalan pillanat felnyen felfalható; k

kiadták az utját. * Mácsay Sárénékkar vezetőjét, azlet dalárdájának kar

S z i r

A Pálinka teg ház nézte. A darab

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései okt. 31.

Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam	
		penz	áru			penz	áru			penz	áru
	Államadósságok.				d) Közlekedési vállalatok.						
	M. vasuti kölcsön 120 frt.	131.	131.50	500	Alföld-fiumei vasut.	445.	460.	6%	Pesti magy. ker. bank.	101.25	101.50
	Magy. gömöri áll. záogl. 5%	—	—	500	Déli vasut	—	—	5%	" Kisbirtokos. föld.-int.	101.50	102.
	M. kel. vas. államköt. 5%	88.50	89.	200	Északkeleti vasut	163.	164.	7%	" " " "	—	—
	M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez.	106.50	107.	500	Erdélyi vasut	163.	163.	6%	" " " "	—	—
	M. kir. nyer.-kölcs. 100 forint	115.50	119.	160	Győr-sopron-ebenfurti vasut	—	—		Elsőbbségek.		
	Magy. kir. nyer.-kölcs. 50 frt.	117.	118.	200	Kassa-oderbergi v.	147.	148.	5%	Alföld-fiumei vasut	96.	96.
	Tiszai és szegedi kölcs. 4%	109.25	119.75	1600	Magyar-galicziai vasut.	159.	160.	5%	Battaszék-dombv. zák, v.	91.75	91.75
	1871. magyar államkötvény 5% 1873.	—	—	300	Magyar nyugoti vasut	166.	167.	5%	Dunagözhajóz. társ.	—	—
	Magy. aranyjárdék adóm.	118.60	118.90	200	Osztr. államvasut	313.50	314.50	5%	Eszakkéleti " " "	—	—
	Földteherment. kötv. magyar	98.	98.50	200	Pécs-bacsi vasut	218.	219.	5%	M. nyugoti v 1874 ki b.	91.	91.
	Földteherm. kötv. magy. zár.	95.	96.	200	Osztrák dunagözhajózási társ.	—	—	5%	I. erdélyi vasut v.	91.	91.
	" kötv. temesi	95.	96.	200	Budai hegy-pálya	—	—	5%	Kassa-oderb (ezüst)	—	—
	" kötv. 1867. zár.	94.	95.	200	Pesti közuti vasp.	428.	431.	5%	Lloyd és tőzsde-épület	103.50	104.
	" kötv. horvátországi	—	—								
	" kötv. erdélyi	95.75	96.25		e) Takarékpénztárak.				Magánsorsjegyek.		
	M. cisz. jel. urb. válts. kötv.	92.	93.	100	Országos központi	535.	540.		Osztrák hitelintézet	175.50	176.
	Szöllődézmá válts. kötv.	97.25	97.50	1000	Pesti hazai első	1650.	1700.		Budavárosi sorsjegy	40.	41.
	M. k. kamatozó kinost. utal.	—	—	200	Egyesült bpesti főt.	540.	542.		Keglevich	18.	18.
	Pestvárosi kölcs. 1870-ből 6%	104.25	104.75	102	Pesti külvárosi	131.	132.		Paiffy	38.50	39.
	Bankrészevények.				f) Különböző vállalatok.				Pénznekem.		
	a) Bankok.				105 Alagut	110.	111.		Cs. kir. arany (vert)	5.63	5.63
200	Általános magy. mun. hitelint.	202.	210.	150	"Franklin" társulat	148.	150.		Osztrák magyar 8 frtos arany	9.55	9.55
200	Angol-osztrák bank	121.	122.50	400	Ganz-féle vasöntőde és gépgy.	650.	653.		20 frank-arany	9.55	9.57
100	Kisbirtok. földhitelintézete	—	—	80	Gschwind-féle szeszgyár	400.	405.		Német birod. bankj. 100 márk.	58.70	58.70
80	M. általán. földh.-részv.-társ.	—	—	200	Gyapjumoó bizom. l. m	—	—		Váltók árfolyama (3 óra)		
100	M. ált. hitelbank	303.	303.	80	Kereskedelmi épület.	545.	555.		Német bankp. 100 ném. bir. m.	58.70	58.80
140	Magyar jez. hitelbank	214.	112.	200	Könyvnyomda "Athenaeum"	529.	532.		Amsterdam. 100 holl. frtért.	—	—
140	Magy. leszámítoló és pénzv.	107.50	108.	100	Pesti	765.	775.		Paris 100 frankért.	47.70	47.80
160	Osztrák hitelbank	309.60	309.80	400	Köszénb. és Téglagy. Drasche	170.	171.		Svájci pénzp. 100 frankért.	47.70	47.80
100	Osztr. magy. bank	825.	828.	200	Salgó-tarjáni köszénbánya	119.	121.		London 10 fout sterl.	120.20	120.40
600	Pesti magy. keresked. bank.	—	—	100	"vasfinomító	149.25	149.73		Felszámolási árfolyamok.		
				200	Schlick-féle vasöntőde	216.	218.		Magy. aranyjárdék	117.50	117.50
				500	Serfőzde első magyar	600.	605.		Magy. általános hitelbank	361.	361.
				200	Sertészvizelő	305.	307.		Magy. pénzv.- és leszám. b.	164.	164.
				200	Sósáki kőbánya	42.	45.		Osztrák hitelbank	368.	368.
				200	Spodium- és Csontliszt-gyár	277.	282.		Angol-osztrák bank	—	—
				200	Tégla- és mészegető ujlaki.	107.	108.		Tiszai és szegedi kölcsön	116.	116.
				100	Gőztéglagyár kőbányai	284.	286.				
					Záloglevelek.						
					5 1/2 % magy. földh. int. pap. é.	101.75	102.				
					5 % " " " "	100.	100.25				
					4 1/2 % " " " "	94.50	95.				
					5 % " " " ar. v. ez	116.75	120.				
					5 1/2 % " " " jelzálogbank	101.25	101.50				
					6 % " " " ált. földh.-r.-társ.	—	—				
					5 1/2 % " " " " " "	—	—				

1882. XIV. évf.
Előfizet
Helyben és p
Egy évre 10 frt. Neg
Fél évre 5 " Egy
Előfizetési pénz a
főpiac. VECSEY-b
kesztőségbe bér
Előfizethet
TELEGDI K. LAJ
KAROLY könyvke
szerkesztőségénél. E
talok

A legújabb
Egy perczig s
ha, hogy Bécs vala
javát akarja, annyit
alkotmányát, törvé
tartsa. Hisszük azt,
rűség néha-néha ok
de a mint a "kény
némileg tágul is, m
kisebb körülményt
el oda működni —
veik, hagyományos
országnak az osztrá
kal egy kalap alá
sék, és ne tagadjuk
bátorította őket a
mely mindenkor szo
gal liczitálta tul ne
a bécsi delegatiót,
követelésekben soha
hető közös kormány
Ezen mindenke
nak lehet tulajdonit
zós hadügyminister
lett a magyar deleg
bizottsága elé egy k
mely szerint magya
telesek osztrák terü
ezredkebe soroztassa
idejüket Magyarország
sék el.
Csakis a Tisza
került delegatio előt
tor fellépni ilyen, a
alkotmányát, törvé
dekeit sértő követel
az az osztrák minis
tatott kelleog rend
sza által a maga k
latosságára teremet
gátusoktól telhetik
Még ez a deleg

Huzás január 5-én.

TRIESZTI KIÁLLITÁSI-SORSJÁTÉK.

1. főnyeremény 50,000 frt készpénzben.
2. főnyeremény 20,000 frt készpénzben.
3. főnyeremény 10,000 frt készpénzben.

továbbá :
1 nyeremény 10,000 frt. — 4 nyeremény 5000 frt. — 5 nyeremény 3000 frt. 15 nyeremény 1000 frt — 30 nye
remény 500 frt. — 50 nyeremény 300 frt. 50 nyeremény 200 frt. 100 nyeremény 100 frt. 200 nyeremény 50 frt
425 nyeremény 25 frtos. összesen

1000 nyeremény 213.550 forint,

ezenkívül még számos mellék nyeremény, a kiállítók által ajándékozott tárgyakból.
Egy sorsjegy ára 50 krajczár.
Megrendelések 15 kr postadíj melléklése mellet így czimzendők :
A "Trieszti kiállítás kisorsolási osztályához" Piazza Grande Nr. 2. Trieszt.

A LEGJOBB
SZIVARKA-PAPIR

LE HOUBLON

francia gyártmány.
Utánzások elől intetik!!

E szivarkapapir csak akkor valódi,
ha minden lap LE HOUBLON bé
lyegzőt magán hordja és minden
karton az alább látható védjegy
gyel és aláírással van ellátva.

Cawley & Henry
Propriété du Brevet

CAWLEY & HENRY, alleinige Fabrikanten, PARIS
Soleils Fabricants brevetés des Marques :
PAPIER ANANAS LE DRAPEAU NATIONAL
Couleur Malt Blanc ou Malt
Qualité supérieure Aux Armes de chaque Pays

ÁRJEGYZÉK.

az "ISTVÁN" gúzmalom
készítményeinek
készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben
költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN
ingyen szákkal.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	22.80
B. Dara közpszemű	22.60	
C. Aszinte	21.80	
O. Királyliszt	22.20	
1. Langliszt	21.60	
2. Mondliszt	21.	
3. Zsemlyeliszt különös	20.40	
4.	19.60	
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	18.60	
6. szinte	17.80	
7. Közép kenyérliszt 1-ső	16.20	
8.	13.20	
8 1/2	10.80	
9. Lábliszt	8.40	
10. Veres liszt	7.60	
11. Finom korpa szákkal	4.	
12. Durrva korpa szákkal	3.40	
13. " " " " " " " "	3.60	
14. " " " " " " " "	3.	
15. " " " " " " " "	10.	
16. " " " " " " " "	9.40	
17. " " " " " " " "	4.40	

DARA és LISZT.
25 kilós zacskókban

100 kilogramm zacskóval együtt
60 krajczár drágább.

Debreczen, 1882. okt. 25.

A zsákok súlytartalma, — tejleuly tisz.
tasulynak vére
A. B. C. O — 9.25 és 85 kilo.
10 11. 12. .50
Sima liszt .75

Hirdetmény.

A Tisza ármentesítő pánziár jövedel
mét képező horthobégi legelőnek a hor
tobogy vizén túl levő része téli legelőül
egy vagy több részletben juok részére
ki fog adani, melyre a horthobégi
fogadóhoz november 5 ikén délelőtti 10
óra a kivenni szándékozók azon figye
meztetés melletl hivatalnak meg. hogy a
feltételek a helyszínen fognak előadani,
s hogy az árverés nem sikerülte esetén
darab száma is történik a kiadás a fen
tebbi helyen.

Kelt Debreczenben, 1882. okt. 31.
A városi tanács megbízásából
Csáky Gergely,
tanácsnok.

(823.)